

16.01.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DİŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- **BM Suriye Özel Temsilcisi Pedersen ilk kez görev yerinde...** Birleşmiş Milletler'in yeni Suriye Özel Temsilcisi Geir Pedersen bu görevde ilk Suriye ziyaretine başladı. Dışişleri Bakanlığı Pedersen'e ilişkin "Başkalarının yapamadığını başarmasını bekliyoruz" açıklamasını yaptı.

- **Suriye ordusu: İdlib'e harekat yakın...** Suriye ordusundan bir kaynak, askeri konvoyların Hama vilayetindeki Muhrada yerleşiminin yakınlarında bulunan cephenin ön hatlarına konuşlanmaya devam ettiğini aktardı. Yetkiliye göre Muhrada, planlanan askeri operasyon kapsamında harekete geçilecek en önemli nokta. Suriye ordu kuvvetleri, militanların mevzilerinden birkaç kilometre uzaklıkta bulunuyor. Suriye ordusunun İdlib'in doğusu ve Hama'nın kuzeyi olmak üzere iki cephede yine askeri seferberliğe başladığı bildirildi. Kaynak "Ordu, El Nusra (HTŞ) militanlarının İdlib'i tamamen ele geçirerek diğer silahlı örgütlere boyun eğdirdiği yönündeki haberler gelmeye devam ederken kuvvetlerini yoğunlaştırmaya devam ediyor." dedi.

- **(ÖZEL HABER) 'Elit güçler' ve 'Roj Peşmergesi' himayesinde güvenli bölge...** 'Roj Peşmergesi'nden özel kaynak, Türkiye-Suriye sınırına SDG'nin kontrolü altındaki bölgelere askeri ayırma güçleri konuşlanması ve güvenli bölge hususunda ABD, Türk ve Kürt anlaşmasına ulaşıldığını açığa çıkardı. Kürt askeri kaynağa göre, muhalif Kürt Ulusal konseyi ve IKBY Fırat'ın doğu bölgelerinin siyasi çehrelerini (görünümler, çizgiler) çizecek bölgesel anlaşmanın eksenlerinden olacaklar. Kaynak, ÖSO'dan taburların Türkiye'nin denetiminde Derbasiye-Kobani arasında (Ra's El Ayn, Suluk ve Tel Abyad'a uğrayarak uluslararası Halep yoluna ulaşacak 32 km derinliğinde) uzanan bölgelere gireceğini açıkladı. Ahmet El-Cerbe'nin liderliğini yaptığı 'Suriye'nin Yarını harekati' nin askeri kolu 'Elit güçler' ile müttefik Kürt Ulusal konseyinin askeri kanadı Roj Peşmergesinden güçlerin Irak hükümeti ile anlaşma ve IKBY'nin denetiminde Suriye-Türkiye-Irak üçgenini (Terbesebihe) Malikiye, Muabbade ve El Cevadiyye'ye uğrayan IKBY ile Suriye sınırında yer alan Tel Koçer'e uzanan bölgeyi kontrol altına alacağını sözlerine ekledi. Kaynak, bunun Sincar'da Pkk'nın nüfuzunun çökertilmesinden yararlanan Irak hükümeti ile mutabakatla meydana geldiğine işaret etti. Sincar'da aralarında bölge içinde varlığını güçlendiren 'Haşdi Şa' bi' tarafından Suriye ve Sincar arasındaki resmi olmayan sınır kapısının kapatılması olmak üzere geçtiğimiz süreçte önemli değişiklikler meydana geldiğini sözlerine ekledi. Kaynak, SDG'nin İran nüfuzu karşısında ve IŞİD ile savaşta ABD'nin bel bağlamayı sürdürmesine ek olarak Dayr Az Zor, Rakka, Haseke ve Kamışlı'da geniş alanları kontrol etmeye devam edeceğine işaret etti. Bu anlaşmanın bulunmasıyla dün (Pazartesi) SDK'da diplomatik ilişkiler bürosu üyesi Sihanuk Dibo'nun konsey ve Suriye rejimi arasındaki görüşmelerin çıkmaza girdiğini, rejimin uzlaşma örneğini dayatma yoluyla bölgeyi kontrol altına almaya çalıştığını duyurduğu rejim ve Özerk yönetim arasındaki son anlaşma projeleri iptal oluyor. Öyle anlaşıyor ki güvenli bölge ABD'nin DİB'nin Ortadoğu'da Irak ve IKBY'ni kapsayan son gezisinde elde ettiği sonuçtur. Jeffrey'in hafta başında SDG yöneticileri ile yaptığı toplantıdan sızdırmalara göre öyle anlaşıyor ki Jeffrey SDG bölgelerini son ziyareti

sırasında yöneticileri Türkiye ve Özerk yönetimin isteklerinin arasını bulmak için ABD planı konusunda ikna etmede kefil oldu. Fırat'ın doğusunda meydana gelmeye aday gelişmeler, hasım tarafların ÖSO, Roj Peşmergesi ve rejimin bir sahaya katılması ABD'nin güvencelere benzer şey sunmasına rağmen yakın gelecekte aralarında bir gerginlik meydana gelmesinin imkan dahilinde olduğunu gösteriyor. Ancak sahayı kontrol altına alabilmesi çekilmesiyle daha zayıf olacak. ABD'nin önümüzdeki stratejisi IŞİD'e karşı savaşında yaptığı gibi saha rolü oynamaktan ziyade gözlem olacak.

ABD'NİN SURIYE'DEN ÇEKİLMESİ

- *Erdoğan: Güvenli bölgeyi Türkiye oluşturacak...* Cumhurbaşkanı Erdoğan, ABD Başkanı Trump ile yaptıkları telefon görüşmesinde Suriye'de güvenli bölge ve ticari ilişkilerin canlandırılması konusunda hızlı ve kapsamlı adımlar atma konusunda mutabık kaldıklarını söyledi. Suriye konusunda son dönemde önemli kazanımlar elde ettiklerini belirten Erdoğan, "Sırada Menbiç ve Fırat'ın doğusundaki terör unsurlarıyla daha aşağılarda yuvalanan DEAŞ artıkları bulunuyor" dedi. Suriye'nin Türkiye sınırında güvenli bölge oluşturulmasının Barack Obama döneminde kendisi tarafından gündeme getirildiğini hatırlatan Erdoğan, "Suriye'de Türkiye sınırı boyunca bizim tarafımızdan oluşturulacak güvenli bölge, 20 mil olarak Trump'ın kendisi tarafından da ifade edildi. Ki bu da 30 kilometreyi aşkın derinlikte bir güvenli bölge" açıklamasını yaptı. Türkiye'nin önceliğinin "DEAŞ ve diğer terör örgütleriyle" etkili bir şekilde mücadele olduğunu kaydeden Erdoğan, ayrıca Trump ile ikili ticaret hacminin 75 milyar dolara çıkarılması hedefi doğrultusunda daha hızlı ve kapsamlı adımlar atma kararına vardıklarını açıkladı.

- *Şam yönetiminden Ankara'ya kınama...* Şam yönetimi Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Türkiye'nin güvenli bölge kuracağı açıklamalarına tepki gösterdi. Şam Erdoğan'ın "işgalci ve saldırgan dilini" kınadı. Suriye Dışişleri Bakanlığı'ndan bir yetkilinin devlet haber ajansı SANA'ya yaptığı açıklamada "Türkiye Cumhurbaşkanı tarafından yapılan açıklamalar bu rejimin işgalci ve saldırgan bir dil kullananlarla anlaşmayacağını teyit eder" denildi. Aynı açıklamada Suriye'nin "Türkiye dahil her türlü işgalciye karşı topraklarını koruyacağı" ifadesi yer aldı.

- *PYD'den güvenli bölge planına tepki...* Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kalın, Suriye'de kurulması için görüşmelerin yürütüldüğü güvenli bölgenin kontrolünün Türkiye'de olacağını söyledi. PYD, Türkiye'nin kontrolünde olacak güvenli bölge planına karşı çıktı.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *Ruhani: Sünniler ve Türkmenler yönetimde daha fazla yer almalı...* Ruhani, ülkedeki Sünniler ile Türkmenlerin yönetimde daha fazla yer almaları gerektiğini belirterek, kendi hükümetleri döneminde bu konuda ısrarcı olduklarını söyledi. Ruhani, kendi hükümetleri döneminde farklı etnik ve mezhebi unsurlardan yönetim kademelerinde istifade etme konusunda ısrarcı olduklarını ifade ederek, Sünni ve Türkmenlere daha fazla yetki verilmesi gerektiğini dile getirdi. Ruhani, şunları kaydetti: "Sünniler ve Türkmenler, bizim düşüncemize göre yönetimde daha fazla yer almalıdır ve buna layıktırlar. Bilgili ve yetenekli insanlarımızdan bu anlamda yararlanmalıyız. Bu, onların hakkıdır ve doğru olandır. Hükümetimizin güney ve

kuzeyde mahrum kalmış bölgelere yönelik çabası daha fazla olmuştur ki Türkmenlerin kaldığı bölgeler daha fazla mahrumiyet yaşanan yerlerdi."

- *Libya parlamentosu, Türkiye'ye karşı tedbir alacak...* Libya parlamentosu, Libya'ya silah sevkiyatını yaptığının belirlenmesinden ötürü Türkiye'ye karşı tedbirler almaya hazırlanıyor. Parlamento sözcüsü el-Maryami, Türkiye'yi, silah sevkiyatlarıyla ülkenin istikrarını bozmaya çalışmakla itham etti. Libya parlamentosu resmi sözcüsü Fatih el-Maryami, ordu ve gümrük idaresinin, Türkiye'den ülkeye silah sevkiyatı yaptığını belirlemiş olmasına ilişkin yaptığı açıklamada, bu olayların arkasından Libya'nın Türkiye ile ilişkilerinde tedbirler alacağını söyledi.

- *BM Yemen'e ateşkes gözlemcileri gönderilmesini oylayacak...* Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) bugün Yemen savaşında stratejik önem taşıyan liman kenti Hudeyde'deki ateşkesi denetlemek için altı aylığına gözlemcilerin gönderilmesini oylayacak.

- *Yemen'de 9,5 milyon kişiye gıda yardımı...* BM Dünya Gıda Programı, iç savaşın yaşandığı Yemen'de Aralık ayında 9,5 milyon kişiye gıda malzemesi ulaştırdı. 10 milyon kişiye erişmeyi amaçlayan kuruluş hedefine yaklaştığını açıkladı.

- *Kenya'da Eş Şebab'dan otele saldırı...* Kenya'nın başkenti Nairobi'de lüks bir otel yerleşkesine silahlı saldırı düzenlendi. Hükümet durumun kontrol altına alındığını belirtirken, saldırıyı Eş Şebab örgütü üstlendi. Bir polis kaynağı, can kaybının biri ABD'li 15 söyledi.

- *İran uydusu infilak etti...* İran'ın uydu fırlatma girişimi başarısız oldu. Denemenin başarısız olduğunu İran Telekomünikasyon Bakanı Cevad Azari-Cahromi duyurdu. Amerika daha önce bu denemenin yapılamayacağı uyarısında bulunmuştu. Washington'dan bu ay yapılan açıklamada İran'ın üç ayrı roket denemesinin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararlarına aykırı olacağı uyarısı yapılmıştı. Amerika İran'ın bu denemelerde balistik füze teknolojisi kullandığını iddia ediyor. Washington uydu fırlatmada kullanılan bu füzelerin aynı zamanda savaş başlığı da taşıyabileceğini belirtiyor.

- *Filistin BM'ye tam üyelik başvurusuna hazırlanıyor...* Filistin Dışişleri Bakanı Riyad el-Maliki, birkaç hafta içinde Birleşmiş Milletler'e tam üyelik başvurusu yapılacağını duyurdu. ABD'nin Filistin'in BM'ye tam üyelik müracaatını veto edeceğinin farkında olduklarını ancak bu durumun onları başvuru yapmaktan alıkoymayacağını vurgulayan Maliki, Filistin'in birkaç hafta içinde BM'ye tam üyelik için talepte bulunacağını ifade etti. BM üyesi olmayan Filistin'in, 193 üyeli kuruluştaki "üye olmayan gözlemci devlet" statüsü bulunuyor. BM Genel Kurulu 2012'de Filistin'in "gözlemci kuruluş" olan statüsünü "üye olmayan gözlemci devlet" statüsüne yükseltmişti. Filistin'in BM'ye tam üye olabilmesi için önce BM Güvenlik Konseyinin onayı gerekiyor, daha sonra ise BM Genel Kurulu'nda oylamaya gidiliyor. Ancak BM Güvenlik Konseyi'nin daimi üyesi ABD'nin, Filistin'in bu başvurusunu veto etmesine kesin gözüyle bakılıyor.

- *Kongo'daki ebola salgınında ölenlerin sayısı yükselmeye devam ediyor: 353 ölü...* KDC Sağlık Bakanlığının paylaştığı verilere göre, Kuzey Kivu eyaletinde patlak veren ve sonrasında Ituri eyaletine yayılan salgında, 658 kanamalı ateş vakası görüldü. Bu kişilerden 609'unun ebola virüsü taşıdığı tespit edildi. Salgında 353 kişi yaşamını yitirdi. Bölgede 8 Ağustos'ta başlatılan kampanya kapsamında bugüne kadar 60 bin 460 kişiye aşı yapılmıştı. Ebola, ilk olarak 1976'da Sudan'ın Nzara ve KDC'nin Yambuku kentlerinde eş zamanlı iki salgına yol açmıştı. KDC'deki salgın, Ebola Nehri yakınında bir köyde meydana geldiği için hastalığa bu nehrin ismi

verilmişti. Ebola virüsü Aralık 2013'te Batı Afrika'da yayılmıştı. Gine, Liberya ve Sierra Leone'da 2014-2017 yıllarında görülen salgında, yaklaşık 30 bin kişiye ebola virüsü bulaşmış, 11 binden fazla kişi hayatını kaybetmişti.

- **Katar'dan 'Arapça'yı koruma' kararnamesi...** Katar Emiri Şeyh Temim bin Hamed Al Sani, ülke genelinde, eğitimden, kamu kurum ve kuruluşlarının yönetmeliklerine, şirket isimlerine kadar pek çok alanda fasih Arapça'nın kullanılmasını öngören "Arapçayı Koruma" kararnamesi çıkardı. Kararnamenin ilk maddesi, tüm kamu ve özel kuruluşlara, gerçekleştirdiği tüm faaliyetlerde Arapçayı koruma ve destekleme yükümlülüğü, 2. maddesi ise bakanlıklar, teşkilatlar, kamu kurumları ve derneklere, gerçekleştirdiği toplantılar, aldığı kararlar, yaptığı yazışmalar ve yönetmeliklerde Arapça kullanma zorunluluğu getiriyor. Kararname ayrıca, devlet mevzuatının Arapça hazırlanmasını, kamu yararının gerektirdiği durumlarda başka dillere çevrilmesine izin verilmesini, diğer ülkelerin hükümetleriyle, bölgesel ve uluslararası kurumlarla yapılan yazışmalar ve görüşmelerin Arapça yapılmasını, dersin yapısının başka bir dilde verilmesini gerekli kıldığı durumlar dışında okul ve üniversitelerde eğitim dilinin Arapça olmasını öngörüyor.

- **Etiyopya'da 2 günde 18 banka soyuldu...** Etiyopya'nın Oromiya eyaletinde geçen hafta sonu 18 banka silahlı kişilerce soyuldu. Silahlı kişilerin bölgede kamu ile özel mülklere de zarar verdiği, yol kestiği aktarılan açıklamada, halkın ve hükümetin bu kişilerin adalet önüne çıkarılması için iş birliği yaptığı belirtildi. Yerel medyada, geçen hafta baş gösteren soygun olaylarından ordunun silahsızlanması için operasyon başlattığı Oromo Kurtuluş Cephesi (OLF) üyeleri sorumlu tutulmuştu.

- **Lübnan'da Suriyeli sığınmacılar için 'acil durum' ilan edildi...** Lübnan'da etkili olması beklenen şiddetli yağmur ve fırtına ile yoğun kar öncesi Suriyeli mültecilerin karşılaşması muhtemel sıkıntıların önüne geçilmesi ve gereken ihtiyaçlarının karşılanması için acil durum ilan edildi.

AB – AVRUPA

- **İngiliz parlamentosu Brexit anlaşmasını reddetti...** İngiltere Başbakanı Theresa May'in AB ile imzaladığı Brexit anlaşması, İngiliz parlamentosundan geçmedi. Anlaşma, 202'ye karşı 432 oyla reddedildi. Hükümet hakkında güven oylaması yapılacak.

- **AB, İngiltere ile anlaşmasız ayrılığa hazırlanıyor...** Avrupa Birliği (AB) Konseyi Sözcüsü Preben Aamann, İngiltere Başbakanı Theresa May'in AB ile vardığı birlikten çıkışı (Brexit) anlaşmasının İngiliz parlamentosunda yapılan oylamada reddedilmesine ilişkin, "Bu oylama ile İngiltere'nin birlikten anlaşmasız ayrılma ihtimali arttı. Bunu istememek de hazırlığımızı yapacağımız" dedi.

- **Berlin'de dikkatler Ankara-Washington hattında...** Alman siyasetçiler, Trump'ın Türkiye'ye yönelik tehdit içeren söylemini sert bir dille eleştirirken, aynı zamanda Ankara'nın bir sınır ötesi operasyondan kaçınması gerektiğini söyledi. Alman siyasetçiler, Trump'ın Türkiye'ye yönelik tehdit söylemini eleştirmekle beraber, Türkiye'nin olası bir sınır ötesi operasyonuna da karşı çıkıyorlar. Siyasetçiler bunun Suriye'de yeni çatışmalara yol açabileceğini ve siyasi çözüm sürecini de zora sokabileceğini belirtiyorlar.

- **Alman istihbaratı AfD'yi incelemeye aldı...** Alman iç istihbaratı, sağ popülist Almanya için Alternatif (AfD) partisini incelemeye aldı. AfD eyalet seçimleri öncesinde gelen kararı siyasi olmakla eleştirirken, Yahudi kuruluşları karardan memnun.
- **Macron, Sarı Yelekler'e ilişkin müzakere toplantılarını başlattı...** Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Sarı Yelekler'in gösterilerinin neden olduğu sorunlara çözüm bulmak için müzakere toplantılarının ilkini Grand Bourgtheroulde semtinde gerçekleştirdi. Fransızların katılımıyla 15 Mart'a kadar sürecek bu toplantılar Sarı Yelekler'in gösterilerinin yol açtığı sorunlara çözüm bulmayı hedefliyor. Macron, bu çerçevede ülkenin farklı bölgelerine giderek belediye başkanları ile bir araya gelecek. Vatandaşlar aynı zamanda hükümet tarafından internette oluşturulan bir platformda konulara ilişkin fikirlerini ve önerilerini beyan edebilecek.
- **Fransa İçişleri Bakanı hakkında 'Sarı Yelekler'in gösteri hakkını engellediği' gerekçesiyle suç duyurusu...** Fransa İçişleri Bakanı hakkında 'Sarı Yelekler'in gösteri hakkını engellediği' gerekçesiyle suç duyurusu
- **Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, derin bir sistem krizi içinde...** Rusya Devlet Duması tarafından yayınlanan taslak metinde, Rusya'nın Avrupa Konseyi'yle (AK) parlamento hattındaki etkileşiminin, sürmekte olan Rus karşıtı kampanya nedeniyle fiilen durduğu, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin (AKPM) ise derin bir kriz içinde bulunduğu belirtildi.

YUNANİSTAN – KIBRIS

- **Yunan meclisinde yeni Savunma Bakanı tartışması...** Yunan Meclisi'nde Prespa anlaşmasına ilişkin yapılan görüşmelere Oramiral Apostolakis'in Savunma Bakanı olarak atanmasının damga vurdu. Bu kapsamda Ana muhalefet partisi olan yeni Demokrasi Partisi lideri Miçotakis tarafından, "bir askerin aktif görevdeyken Savunma Bakanlığı görevine atanmasının kabul edilemez olduğu, geçmişte böyle bir örneğin sadece cunta döneminde görüldüğünün" söylendiği, Miçotakis'in bu benzetmesi üzerine söz alan Başbakan Çiprasın ise "1976 yılından bu yana ülkesine hizmet eden bir Genelkurmay Başkanı'nı darbe ile iş başına gelen bir başka Genelkurmay Başkanı ile kıyaslamak kesinlikle kabul edilemez, Apostolakis demokrasinin korunmasında özenlidir," açıklamasının yapıldığı, bunun üzerine ana muhalefet lideri Miçotakis tarafından, "Oramiral Apostolakis'e Genelkurmay Başkanı olarak saygı duyuyorum, fakat şimdi Milli Savunma Bakanı olmasını onaylamıyorum .Ayrıca bugün devir teslim töreninde Atina üzerinde Uçan Mirage uçakları bize ne kadara mal oldu? kime karşı saygı uçuşu yapıldı, Kammenos için mi bu yapıldı?" sözleri ile cevap verildiği, eski Savunma Bakanı Kammenos tarafından ise "yeni demokrasi lideri Miçotakis bu şekilde konuşarak milli çıkarlara zarar veriyor. Oramiral Apostolakis örnek bir askerdir. Yunan halkının %95 'i Ordu'ya güvenmektedir" ifadelerinin kullanıldığı görülmüştür.
- **(ÖZEL HABER) Eski Yunan Dışişleri Bakanının Ege ve türkiye ile ilgili açıklamaları...** Kathimerini gazetesinin 13 Ocak Pazar tarihli sayısında "Kammenos ile ayrılık gecikti" başlığıyla yayınlanan Dışişleri eski Bakanı Nikos Kocias'ın gazeteci Pavlos Papadopoulos'a verdiği mülakatının ilgili kısmının çevirisi aşağıdadır:

Soru: 2017 Aralık ayında Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan Yunanistan’a davet edildi. Atina’nın içinde Lozan Antlaşması’nın tartışma konusu haline getirilmesinin ötesinde ne kazandık? Kotzias: Uluslararası ilişkilerde sadece dostlarla değil hatta ciddi farklılıklarının bulunduğu kişiler de konuşuyorsun. Savaş istemeyen ve güçsüz de olmayan bir ülke inisiyatifler alma yeteneğine sahip olmalıdır ve herkesle konuşmalıdır. İki tercih mevcuttur: ilki yüksek söylemlerle olası rekabeti gösterir, ikincisi tercih ise üçüncü taraflarla olabildiğince daha rasyonalist bir ilişki arzulamaktır. İlki sıklıkla Türkiye’ce ve Yunan aşırı milliyetçilerince izlenmektedir. Kanaatimce sanat, üçüncü tarafları kopyalamaya çalışmak değil kendi dış politika anlayışını ve davranışını empoze etmektir. Kamuoyu önünde söylenenlerle ilgili ise hepimiz Türkiye’nin görüşlerini biliyorduk. Lakin bizim görüşlerimizin Türkiye içinde genişçe duyulduğu ender zamanlardan biriydi.

Soru: İstifanız sırasında Ege’de değil de Adriyatikte karasularının genişletilmesi hakkındaki açıklamanız Ege’nin “özel bir rejime” ait olduğu yönündeki Türk tezini haklı çıkartıyor olarak kabul ediliyor. Yanlış mıydı? Kotzias: Böylesine bir görüş Yunan dış politikasının çok yıllık kayıtsızlığına “sinsice” mazeret sürmektedir. Aslında elbette kesin olan bugüne kadar karasularımızı hiçbir yerde genişletmedik. Asıl soru: neden Yunan Hükümetlerinin on yıllar boyunca Yunan koylarını kapatıp, herhangi bir karasuları hesaplama adına esas hatlar oluşturmadıklarıdır. Biz iki yıldır Yunan ve yabancı en iyi uzmanlarla kapsamlı bir şekilde çalıştık ve tüm gerekli olanları yaptık. Bazıları dediklerimi dikkatlice okumadılar. Adriyatikten başlıyoruz dedim, çünkü orada MEB ilan edilmesi ve belirlenmesi adına İtalya ve Arnavutluk’la ilerlemiş bir anlaşma temelimiz bulunuyor ve bize gerekenler yukarıda bahsekonu hatlar ile karasuları. Ayrıca yıl içerisinde kademeli olarak karasularını her yerde genişleteceğimizi söyledim.

Soru: ABD, Türkiye karşısında Yunanistan’ın öneminin arttığı izlenimini yaratmaktadır. Ancak, tarihin de bize öğrettiği gibi, büyük güçler bizi kullandıkları, kritik anlarda ise yanımızda olmama ihtimali bulunduğu için, acaba “teşvikleri” karşısında çekinceli mi olmamız gerekir? Kotzias: Doğru. Ancak aynı zamanda, pozisyonumuzu, bilhassa da Yunanistan’ın ve Kıbrıs’ın güvenliğini güçlendirmek amacıyla sağlanan her olanaktan yararlanmak dış politikanın önem vermesi gereken temel konu olmalıdır. Geçtiğimiz yıllar boyunca kurduğumuz ittifaklar olmadan, Kıbrıs Cumhuriyeti’yle işbirliği yapan şirketlerin Kıbrıs MEB’inde sondaj çalışmaları yapabileceğine inanan var mı? Dikkatli olmalıyız, ancak gerçek veya hayali tehlikeler adına hareketsiz kalmamalıyız.

Soru: (Birçok kişiye göre) Kıbrıs sorununun samimi olarak çözümlenmesini isteseydik, Cran Montana’da, Türk birliklerinin adadan ayrılmasını ilk ve temel önkoşul olarak değil, örneğin Kıbrıs’ın NATO’ya üyeliğinin barış garantilerini sunabileceği kapsamlı bir çözümün bir parametresi olarak gündeme getirirdik. Acaba çözüm istemiyor muyuz? Kotzias: Değindiğiniz son hususla ilgili olarak Türkler’in asıl niyetlerinin ortaya çıkması amacıyla, istikşafı temaslar düzeyinde Kıbrıs’ın NATO’ya üyeliği konusunda ne düşündükleri soruldu ve “böyle bir şeyin Rusya’yı rahatsız edeceği” cevabını verdiler. Diğer hususlarla ilgili olarak kasıtlı bir çarpıtma vardır. Biz, uluslararası hukuka göre garantör güçlerin, yalnızca işgal durumu ve garantiler rejimiyle ilgili konularla fikir beyan etme hakkına sahip olduklarına inanıyoruz. Türkiye’nin müdahale hakkına sahip olması gerektiğine inana kimseler vardır. Ben buna inanmıyorum. Çünkü istediğimiz Kıbrıs, normal bir devlet olmayan, yani işgal birliklerinin ve yabancı garantilerin bulunduğu bir Kıbrıs değildir. Ayrıca, Türkiye, Yunanistan ve Kıbrıs arasında bir dostluk anlaşmasına dair yaptığım bir önerinin, okuyucularımızın ilgisini çekeceğini vurgulamak isterim. BM bu öneriyi olağanüstü buldu.”

ABD

- **NYT: Trump NATO'dan çıkmak istiyor...** New York Times gazetesi, yönetimden üst düzey yetkililerin 2018 yılında Başkan Trump'ın ABD'yi NATO'dan çekme isteğini bir çok kez dile getirdiğini söylediklerini iddia etti. Başkan Trump geçen yıl boyunca bir çok kez NATO'nun askeri harcamalarını sürdürmesi halinde ABD'yi NATO'dan çekebileceği tehdidinde bulunmuştu. NATO'yu destekleyen yetkililer Başkan'ın bu düşünceye geri dönmelerinden endişe ediyor. Gazeteye konuşan yetkililer geçen yaz yapılan NATO zirvesi yaklaştığı sırada Başkan Trump'ın üst düzey ulusal güvenlik yetkililerine askeri bir ittifak olan NATO'nun amacını anlamadığını söylediğini kaydettiler. Habere göre bu dönemde Trump'ın ulusal güvenlik ekibindeki dönemin savunma bakanı Jim Mattis ve ulusal güvenlik danışmanı John Bolton gibi isimler Washington'un Avrupa'daki etkisini azaltacak ve Rusya'yı cesaretlendirecek bu olası çekilmeden söz etmeyerek ABD stratejisinde değişiklik olmadığı mesajı vermek istediler. Ancak Başkan'ın NATO'dan ayrılma arzusunun zaman zaman tekrar etmesi güvenlik danışmanları arasında kaygıya neden oluyor. Gazete haberinde Başkan Trump'ın Rus lider Vladimir Putin'le Helsinki'de yaptığı zirveyi kendi yardımcılarının bile sır gibi sakladığı ve FBI'ın yönetimin Rusya'yla olası bağlantılarını soruşturduğu iddialarının da kaygıları arttırdığını hatırlattı. Öte yandan Trump'ın Amerika'yı NATO'dan çıkarma fikri, bir çok uzman, asker ve diplomatın tepkisini çekiyor. Eski NATO komutanlarından emekli Amiral James Stavridis, böyle bir hamlenin olağanüstü bir jeopolitik hata olacağını, NATO'dan çıkmayı gündeme getirmenin bile Rusya Cumhurbaşkanı Vladimir Putin'e "asrın hediyesini vermek" anlamına geleceğini söyledi.

- **Pompeo'dan İran'ın fırlattığı uzay aracına yorum: İran kıtalararası güdümlü füze peşinde...** İran'ın uzay aracı fırlatmasına atıfta bulunan ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Tahran yönetiminin Orta Doğu ve Avrupa'yı tehdit eden kıtalararası güdümlü füze peşinde koştuğunu öne sürdü. İran'ın uzaya araç göndermesiyle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin (BMGK) 2231 sayılı kararını ihlal ettiğini savunan Pompeo, "Bu, İran'ın bir kere daha Orta Doğu ve Avrupa'yı tehdit eden güdümlü füze peşinde koştuğunu gösterdi" ifadesini kullandı.

- **Trump, Venezüella'nın muhalefet liderini Cumhurbaşkanı olarak tanıyacak iddiası...** CNN İspanyolca'nın internet sitesinde yayınlanan ve Beyaz Saray'a yakın kaynaklara dayandırılan habere göre ABD Başkanı Donald Trump, Venezüella muhalefet lideri ve Ulusal Meclis'in başkanı Juan Guaido'yu ülkenin devlet başkanı olarak tanımayı düşünüyor. Beyaz Saray henüz bu konuda bir açıklama yapmazken, bunun Venezüella Devlet Başkanı Nicolás Maduro üzerindeki baskıyı artıracak önemli bir hareket olacağı düşünülüyor. ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo daha önce "Maduro rejiminin gayri meşru olduğunu" ifade ederek, ABD'nin Venezüella'ya 'gerçek' bir demokrasinin yeniden gelmesi için, ekonomik ve diplomatik gücünü sonuna kadar kullanacağını söylemişti. Ayrıca Amerika kıtasındaki 14 ülkeden oluşan Lima Grubu'nun Meksika dışındaki üyeleri, Venezüella Devlet Başkanı Nicolas Maduro'nun yeni hükümetini tanımayacaklarını açıklamış ve Maduro'ya göreve başlamama çağrısı yapmıştı.

- **Brezilya: Maduro meşruiyetini yitirdi, Venezuela başkanı olarak muhalefet lideri Guaido'yu tanıyoruz...** Brezilya hükümeti, "Venezuela Devlet Başkanı Nicolas Maduro'nun meşruiyetini kaybettiğini" belirten resmi bir açıklama yayımladı. Söz konusu açıklamada, Brezilya'nın bundan böyle Venezuela muhalefet lideri Juan Guaido'yu bu ülkenin lideri olarak kabul ettiği ifadesi yer aldı. Başkanlığında ikinci döneme başlayan Maduro ise kendi liderliğini

gayrimeşru gösteren dünya tarafından izole edildiğini savunuyor. Diğer yandan, Maduro'dan koltuğunu terk etmesini isteyen Venezuela muhalefet lideri Guaido muhalefet konferansında yaptığı konuşmasında, ülkenin başkanlığını geçici olarak üstleneceğini ve seçime gidilmesi için çağrı yapacağını söyledi.

- *Venezüella Ulusal Meclisi, yürütmenin eylemlerini 'geçersiz' ilan etti...* Maduro'nun devlet başkanlığını tanımayan Ulusal Meclis, yürütmenin tüm eylem ve kararlarını geçersiz ilan etti. Ulusal Meclis Başkanı Juan Guaido, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, "Tarihi bir karar onaylandı. Parlamento, Anayasa'nın 233, 333 ve 350. maddeleri uyarınca yetkiyi üzerine alıyor. Tanrı, Venezüella halkını korusun" dedi.

- *National Interest, ABD ordusunun 'Kalibr'dan neden çekindiğini açıkladı...* Dergi, bu füzelerin suyun üzerinde kayarcasına alçaktan uçtuğunu ve böylece düşmanın radar sistemi tarafından tespit edilemediğini ve düşmana yanıt verebilecek zaman bırakmadığını belirtti. Kalibr'ların en küçük savaş gemilerine bile yerleştirilebilecek kadar kullanışlı olduğuna vurgu yapan dergi, ABD istihbaratı kuvvetlerinin, Kalibr'ların teknik özelliklerindeki yeni değişiklikleri bildiklerini kaydetti. National Interest'te yayınlanan makalede, ABD Deniz Kuvvetleri İstihbarat Servisi'nin 2015 yılında Kalibr'ın özelliklerini analiz ettiğini ve bu füzelerin Fransa'dan İran ve Kazakistan'a kadar olan bir yarıçapı kapatabildiği gerçeğine dikkat çektiği belirtildi. Makalede, "Bir savaş gemisinin etkinliği sadece füzelerle belirlenmez. Bunun için radar ve kontrol sistemleri gereklidir. Ancak, Kalibr'lar küçük bir gemiyi bile deniz ve karadaki hedefleri yok edebilecek büyük bir platforma dönüştürebiliyor ve bu yönüyle Rus donanmasının güçlü bir silahı olarak kalmaya devam edecek" ifadelerine yer verildi.

- *ABD'nin dünya genelinde 200'den fazla askeri biyolojik laboratuvarı var...* Bazı ülkelerin yeni nesil biyolojik silah üzerinde çalıştığını belirten Rusya Güvenlik Konseyi Başkanı Nikolay Patruşev, ABD'nin Ukrayna ve Gürcistan dahil dünya genelinde 200'den fazla askeri biyolojik laboratuvar oluşturduğunu kaydetti.

- *Brezilya'da silaha erişim kolaylaşıyor...* Brezilya Devlet Başkanı Bolsonaro, vatandaşların silah sahibi olmasını kolaylaştıracak bir kararname imzaladı. Kararname 120 gün boyunca geçerli olacak, bu süreçte kararın Kongre tarafından onaylanması gerekiyor.

- *Honduras'tan ABD'ye göçmen kafilesi yola çıktı...* Bir göçmen kafilesinin daha ABD'ye ulaşmak üzere Honduras'tan ABD'ye doğru yola çıktığı bildirildi. Geçen yılki göçmen kafilesinde Orta Amerika'dan binlerce göçmen Meksika ABD sınırına ulaşmıştı.

RUSYA

- *Putin: NATO'nun genişleme politikasını soğuk savaş kalıntısı, hatalı ve yıkıcı bir strateji olarak görüyoruz...* Sırbistan ziyareti öncesinde Sırp medyasına konuşan Putin, "Elbette biz ABD'nin doğrudan güvenliğimiz için tehdit arz eden füze konuşlandırmalarına göz kapama niyetinde değiliz. Etkili karşı tedbirler almak zorunda olacağız. Ancak Rusya, sorumluluk ve sağduyu sahibi bir ülke olarak yeni silahlanma yarışına ilgi duymuyor" dedi. Putin, "Batı mevkidaşlarımızı şantaj, tehdit ve provokasyon yöntemlerinden vazgeçmeye, uluslararası hukuka saygı göstermeye ve Birleşmiş Milletler Anlaşması'nda yazılı ilkeler temelinde devletlerarası diyalog kurmaya çağırıyoruz. Barışın korunması, küresel ve bölgesel güvenlik ve istikrarın güçlenmesi tam da bunda yatıyor" ifadelerini kullandı. Putin, "Ayrıca daha önce defalarca dile getirdiğimiz gibi, NATO'nun genişleme politikasını soğuk savaş kalıntısı, hatalı

ve yıkıcı strateji olarak görüyoruz” diye konuştu. NATO’nun günümüzde Balkanlardaki varlığını güçlendirmeye çalıştığına işaret eden Rus lider, sözlerini şöyle sürdürdü: “Ancak bununla sadece yeniden Avrupa kıtasında sınır çizgiler çiziyorlar, güvenliğin bölünmezliği ilkesini kaba biçimde bozuyorlar. Tüm bunlar sonuç olarak Avrupa’da istikrarın güçlenmesine değil, güvenin azalmasına ve gerilimin artmasına yol açıyor”.

- *Putin: AB ülkeleri, Brüksel’in Türk Akımı planlarını bozmayacağı konusunda garanti almalı...* Rus lider, "Rus gazı sevkiyatının nihai güzergahı belirlendiğinde elbette AB Komisyonu'nun görüşü de dikkate alınacak. Rus gazına ilgi duyan AB üyesi ülkelerin, Türk Akımı'nı uzatma planlarının, Brüksel'in keyfi siyasi kararlarıyla engellenmeyeceğine dair Avrupa Birliği'nden garanti alması gerektiğini düşünüyoruz" diye konuştu. Türk Akımı doğalgaz boru hattı yapım projesinin önceden belirlenen takvime göre ilerlediğini kaydeden Putin, boru hattının bu yılın sonlarında açılmasının planlandığını hatırlattı. Rus doğalgaz devi Gazprom'un, Türk Akımı'nın Avrupa yönünde uzatılması için birkaç seçenek üzerinde çalıştığını anlatan Rus lider, bu seçeneklerden birinin Bulgaristan-Sırbistan-Macaristan-Avusturya güzergahı olduğunu belirtti.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *Türkiye'de yerel seçimler: "Her yerden sahte seçmen fıskırıyor"...* Türkiye'de yerel seçimlere 'sahte seçmen' gölgesi düştü. Muhalefet, boş arazi, inşaat ve olmayan binalardan binlerce seçmen tespit ettiklerini belirtiyor ve YSK'dan yarın dolacak itiraz süresini uzatmasını istiyor.

- *Küresel İflas Raporu'na göre Türkiye'de iflas eden şirket sayısı 2019'da 16 bin 200'e yükselecek...* Alacak sigortası şirketi Euler Hermes'in Küresel İflas Raporu'na göre Türkiye'de iflaslar 2019'da yüzde 6 artacak. 2018'de 15 bin 400 olan iflas eden şirket sayısı, 2019'da 16 bin 200'e yükselecek.

- *Öcalan ile görüşme açıklaması...* HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli, Abdullah Öcalan'ın uzun bir aradan sonra görüştüğü kardeşiyle 'sağlığının iyi olduğu' mesajını gönderdiğini ve seçim çalışmalarında başarılar dilediğini ifade etti. Görüşmeyi "Olumlu çünkü sağlık durumunu öğrenebildik. Bunu bile 2.5 yıldır öğrenemiyorduk" sözleriyle değerlendiren Temelli aile görüşünün periyodik hale gelmesi, avukatlara da görüş iznin verilmesi gerektiğini kaydetti. Temelli, "Tecridin kırılacağı yer siyaseten bir görüşme trafiği, Türkiye açısından artık bir zorunluluktur" dedi.